

דברי תורה

מכ"ק מרכז אדמו"ר הగה"ק זצוקללה"ה

(ל"ב – כ"ב)

גלוון אלפ תרגנ"ז

בשיעור חומש ורש"י פרשת ויקח לתש"ל

ויבאו האנשים על הנשים כל נדייב לב הביאו חח ונוזם וטבעת וכומו כל כלי זהב וכל איש אשר חנף תנופת זהב לה' (שמות לה, כב). פירש רש"י, על הנשים, עם הנשים וסמכין אליהם. וכן בתרומות יונתן, ואתו גבריא עס נשיא. ויש לבאר מה צריך היה בדבר, ומדוע לא בא האנשים לבדם עם התכשיטים להבאים נדבה לה'.

ונראה שלחביבות המצוה באו הנשים בעודם התכשיטים עליהן, והפשטו מעליון ומפרום לנדבתה. והחביבות בזה, דאלמלי הביאו האנשים את תכשיטי הנשים בידיהם יתכן שיאל' רק חלק ממה שיש להן ואלו הגורעים שבתכשיטיהם שעילחו לביתה, אבל עתה בכובן בהוות לבושים ומוקשחות בכל היפה להן, ופשטו ומסרו, הראו בכך נדבתה לבן בחיבת הקודש שככל אשר להן מופרות הן לתרומות ה' מבלי השair מאומה לעצמן.

*

בעיקר הדבר שבאו יהוד אנשי ונשים תמורה מילתא טובה, דהלא גם בבית המקדש מצינו (סוכה נא) על הא ששנינו במזגאי יום טוב ראשון של החג ירדו לעזרת נשים ומתכנן שם תיקון גדול, מי תיקון גדול וכו', התקינו שיחו נשים יוישבות מלמעלה ואנשים מלמטה, היכי עביד ה hei והכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל, אמר רב קרא אשכחו ודרוש, וסדרה הארץ משפחות בלבד משבחת בית דוד בלבד ונשיהם בלבד, אמרו והלא דברים קל וחומר, ומה לעתיד לבא שעוסקין בהפסד ואין יציר הרע שולט בהם על אחת כמה וכמה. ע.ב.

ומשפט תוכחת מגולה לאלו שמקילים ראשם בדבר, אם במקומות לימודיים או בבתי המדרиш ח"ז.adam בבית מקדש ה' ראו צורך ליוהר בדבר, אנן מה נעני אבתרייהו, ברור שכל מי שהוליך ובא למקומות אלו לא ניקה מדבר עבריה והוא גני

אגוד חסידי צאנז בארץ הקודש
מכון הוצאה לאור "שפע חיים"

רחוב רבי עקיבא 8 ★ ת"ד 5032 ★ טלפקס 09-8820355 ★ קריית צאנז נתניה

גמורה. וכבר ראינו בסופם של אוטם מקומות שייצאו לתרבות רעה ושמד. וזה מה שאמרו (סנהדרין סב) לא עבדו עכודה וורה אלא להתיר להם עיריות בפרהisa. וכן דבר בקדשו הרה"ק מכארדייטשוב ז"ע, שכל מין ואפיקורום תחולת סרו רע הייתה בניאות. כי אמרות ה' אמרות טהורות (תהלים יב, ז), ולא קדושה וטהרה אין במצוות להחזיק בתורת ה' ומוצתו.

ברם נראה דיש אני בני דור המדבר אחר שקבלו תורה מסיני, שכל כך נתעלו ונודכו על ידי לימוד התורה, עד שמרוב בדוקותם בתורה הקדושה לא היה אצלם שום חשש עבירה, שאין מחשבת עיריות מותגראת אלא לבן פניו מן החכמה (ומבאים הלכות אסורי ביהה כב, כא), והם היו או כמלאים.

או גם זכו להשראת השכינה, כמו אמר הכתוב (שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכنتי בתוכם, בתוכו לא נאמר כי אם בתוכם, דעתך השראת שכינה באדם הוא ולא בכיתה (אלשייך הקדוש שם ובכמ"ק), וכבר בעת הבאת נדבתם, שהיתה ההקשר מצוה למצות עשיית המשכן, כמשמעותו כל אשר להם כתוב (לה, ח) מרבים העם להביא מזדעה העבודה למלאכה, נתעלה כל אחד מישראל למדרגת נבייה שהשכינה שורה עליו, כמו שנאמר על לעתיד לבא (ויאל, ג) ונבוא בנים ובנותיכם.

מה גם שבתרומות המשכן באו לתקן חטא עין הדעת. כמו שכתב בשפתי כהן הכהן זיל, ויבאו האנשים על הנשים, שקדמו הנשים לפני שחווה קדמה ופתחה לאדם, ורצו לתקן מה שנתנוות בחותה, לזה הביאו זה, שהחחה הוא בזועו והוא לקחה ואכלה ונתנה לבעלת. – ויש לחוסוף דבנגניעתה בידה היה שורש והתחלת החטא, כמבואר בראשי" (בראשית ג, ז) שהנחש דחפה עד שנגעה בו, אמר לה כסם שאין מיתה בנגיעה כך אין מיתה באכילה עיי"ש, لكن הזוכר ראשון זה שהוא על ידה. – ונום לפני שהריחה בפרי והיתה מರיחה בפניהם בעלה כדי לחבבו בעיניו, וטבעת שם באצבע שלקתה בהם, וכומו לפיה שנודונה בנהש שנאמר (שם פסוק יט) הנחש השיאני, אמרו זיל (שבת קמו). וכבר ש"ד ר' ה' כשבא) עשה ביה נשואי, וכומו כאן מקום ומה וכו' עיי"ש.

בתיקון זה נתעלו בדרגותם יותר מימות המשיח, וכמודגת אדם הראשון קודם החטא, ולא יתבוששו, שלא היה שיך בהם יצר הרע (בראשית ב, כה בראשי" וספרונו, אגדת הקוזחה לרמב"ן פרק ב). لكن שפיר באו יחד, וסיפיהDKRA מפרש לרישו, אך באו האנשים על הנשים, כי הם הביאו זה ונום וטבעת וכומו לתקן חטא עין הדעת, והוא במדרגה של קודם החטא.

*

יש להסביר את הדברים למה שאמרנו שמסרו כל תכשיטיהם, שלכוארה אין זה מהונכו להtabooות בעיני בעלייה, כדמצינו (תובות מה). בהלך למדינתם בית דין יורדין לנכסיו ונין ומperfusing את אשתו, שלפי רב יוסף נותנים לה גם תכשיט דלא ניחא ליה דתינוי. גם בימי נדחתה התירו לחתקשתם, כמו שאמרו (שבת סד) זקנים הראשונים אמרו שלא תכהול ולא תפוקם ולא תתקשט בגדי צבעוניין, עד שבא רבבי

עקבא ולימד אם כן אתה מגנה על בעלך ונמצא בעלה מגורשה. אם כן לכואורה של א

כהוגן עשו למפור כל תכשיטיהן, שמא תתגנה על בעלה.

אך ישראל קדושים נתלו או למדרנה של אברהם אבינו שאמר אל שרי אישתו (בראשית יב, א) הנה נא ידעת כי אישית מראה את, וברשי"י מודרש אנגדה דעת עכשו לא הכיר בה מותך צניעות שבשניהם וכו'. וכן מצינו (שבת גג) מעשה באדם אחד שנשא אשה נידמת ולא הכיר בה עד יום מותה וכו', כמה צנוו אדם זה שלא הכיר באשתו.

ובאמת הקשה מהרש"א (הירושי אנגדות ב"ב טז. ד"ה עפרא) היא קיים אברהם אבינו אפילו מייל'י דרבנן (ומא כה), והוא אמרינן (קידושין טא) אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראהנה. וכ כתבו לתרץ דמי הוא טעמא שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו, וכיוון שמחמות צניעות אף פעם לא היה מסתכל בה לא שיק' כלל החשש (מרגניתא דר"ב פרשת לך, יעכ"ז בהגחותיו לשכת גג; ועיין שפע חיים מכתבי תורה מהוז'ה מכתב קו'אות ח). אף כאן שנתגנוו למדרגנת קדושתן עד שבטל מהם יציר הרע, שוב לא היה מקום לחשש שתתגנה עליו. וכפי שנטרכו אל המשכן היו יותר ויתר מתחפשים מן הנשימות בדקותם בעולמות העליונים, עד שלא איכפת להם מה שהפירו הנשים את כל תכשיטיהם מעילחן, ובבחינות (ע"ז אי) ניזיל אפיקתא דבי זוגות ונכפיה ליצרין ונקלב אגרנא.

בזה יבואר בהמשך דברי הכתוב ויבאוו האנשים על הנשים, והסבירה שלא החשוו מושום פריצותא, בהיותם כל נדיב לב בעל לב טהור, כי הביאו חה ונזום וטבעת וכמו דברים שיש בהם מושום תיקון החטא, נתגנוו למדרגנה של קודם חטא אדם הראשון, ומהאי טעמא גופא הביאו כל כל' זהב, ולא חשו להשאיר איזה תכשיט לעצמן בשבייל שלא תתגנה על בעלה. בכך הראו שבטל מהם יציר הרע, אשר על כן לא היה חשש בדבר לבא האנשים עם הנשים ביהד.

עד אפשר לפреш, כל נדיב לב דיקיא הביאו חה ונזום וגוי, דמי שהיה בעל לב טהור ומוקודש בעלי הרהור עבירה, לא איכפת לו להביא תכשיטי הנשים דלא ראה צורך בכך. ואילו שאר עמא דארעא הביאו כל כל' זהב היינו סתם כלים ולא תכשיטים.

* * *

וכל איש אשר נמצא אותו תכלה וארגמן ותולעת שני רשות ועוזם ועוורות אילים מאדמים ועוורות תחשים הביאו (לה, נ). כתוב הרמב"ן כי לא נמצא מאלה רק למקצתם. וצריך כיior דמאי קא משמעין הכתוב בזה, פישיטה שרך מי אשר נמצא אותו היה יכול להביא.

ובאמת מצינו (שבת כה) אומר היה רבינו מאיר תהש שהויה ביום משה בריה בפני עצמה הייתה, ולא הכירו בה חכמים אם מין היה הוא אם מין בהמה הוא,

וקرن אהת הייתה לו במצחו, ולפי שעיה נודמן לו למשה ועשה ממנו משכן ונגנו. ובתנומא (פרשת תרומה סימן ה) מעשה נסים הייתה ולשעה שנבראת בו בשעה נגנו. ואם כן פלאיה דעת מי זכה בהם להבאים.

ונראיה על דרך שאמרו (אבות ד, ב) שמצוות גוררת מצוה ששכר מצוה מצוה, דהיינו שצורך זכות שביל לעשרות מצות, ועל ידי עשייה מצוה אחת זוכה לעשרות אחרות. אף כאן מן השמים זכו לכל אחד מה שיביא לתרומת המשכן, דבר שישיך לשורש נשמתו.

כפי מודעת ואת שאין שני אנשים שווים בעבודת ה', ועל דרך (פנחרין פט), אין שני נביאים מהתנבאים בסוגנון אחד, האחד צריך לעובד את ה' ב תורה, השני בעבודת התפילה, והשלישי צריך לעסוק בגמilot חסדים. וכן מצינו (שבת קה): אבוק במאוי זהיר טפי וכוכו, שלכל אחד מצוה המיוחדת לו להשלים תיקון נפשו (ראה שבט מופר פרק א, אור המادر פרשת נשא). גם בלימוד התורה כל אחד עומק בתחום אחר, יש פרשנים ויש פוסקים, ריש"י, בעלי התוספות והרמב"ם, כל אחד לפי שורשו (ראה אלשיך הקדוש פרשת שמינית, ח-ז). לכן אמר רבא (עי' יט), לעולם ילמוד אדם תורה במקום שלבו חפץ שנאמר כי אם בתורת ה' חפזו. ואיתא מהאריז"ל (ראה משנה חסדים מסכת תלמוד תורה ג, ה) כי שמא נתגלל לתיקון הלימוד ההוא שהושך הן מקרא הן משנה הן מדרש הן תלמידוז桓 קבלת ולא לתיקון לימוד אחר.

והנה בכל כל המשכן, מלבד הרמוני שעל פי סטורי תורה, יש גם לימוד מופר בדרכיו בעבודת הש"ית. כגון זה מעשה המנורה רומו לחכמת התורה (ב"ב כה), והדלקתה מערב עד בוקר באה להורות לעופק בתורה כל הלילה. וכן בכל דבר ודבר יש לימוד מיוחד.

זה שנאמר (הקהל מג, ז) אתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעוננותיהם, ולכארה אין לה מובן איך זה יכולם מעוננות על ידי שמייעת תכניתם צורת הבית. אלא לפי שכל דבר שבבביה המקדש מורה על איזה עניין בחובת העבודה, יתבוננו במעשייהם ודרךיהם ויכרו בחסרונות בעבודת ה'. מצורת הארון ותלהות ייפשפו במעשייהם איך שבטלו מן התורה ואין בהם ריח תורה, ומזכורת השולחן יתעוררו בתשובה על שלא פרסו לרעב לחם במצות צדקה, ויכלמו מעוננותיהם.

בדרך זה יבואר מה שנאמר (שמות כה, ח) ויעשו לי מקדש ושכנתني בתוכם, בתוכו לא נאמר כי אם בתוכם (אלשיך הקדוש), כי על ידי מעשה המשכן וכליו ילמדו לדעת דרכי העבודה ואייך להתנהג, וממי לא יתקדשו וווכו להשראת השכינה.

מיאהר ובאמור לכל אחד דרך וענין בעבודה המיוחדת לו לפי שורש נשמתו, היהת בהתחם בכך גם תרומות נדבת לבם לכל כל המשכן. כל אחד הביא תרומתו עברו הכלוי המכובן לכהנית העבודה של. בעלי תורה תרמו עבור הארון, ומארוי דעובדא בגמilot חסדים תרמו עבור השולחן והמזבח. לכל אחד הזמינים מן השמים את הדברים הנודעים עבור תרומתו, שבזה יהא חלקו בבית ה' לפי שורש נשמתו.

ואפשר דעירות תהשימים ועורות אילים מאדמים, נזדמנו לאלו שהגנו והצילו אנשים מיישרآل בעת שעבוד מצרים, כגון שוטרי בני ישראל אשר הוכו בשבילים.

ואיך ידע כל אחד מה שעלו להביא ומה שייך לשורש נשמותו, על ידי שנודמן להם הדבר. אחרי שציווה אותם משה על תרומות המשכן, החל כל אחד לביתו ופרש לפנינו ושבך שיחו בבכוי ותחננו. רבונו של עולם עז רצינו לקחת חלק בתרומות המשכן, אבל ביתו ריק מכל, אגא עזרני שלא אבוא בידים ריקניות בכוונה וכלימה, ואו לפטע נשא עיניו וראה תשח לפניו פתח ביתו, או כמו אבני האפוד והחושן ששאבו הענינים מנדר פישון והורידו להם ונשייא הודה לקטו אותם והביאו (גרותם יונתן שמוטה לה, כה).

זה שאמר הכתבוב וכל איש אשר 'גמצא' אותו, במצבה דאתיא ממילא, תבלת ואוגדן ותoluteש שני רוש ועוזם ועורות אילים מאדמים ועורות תהשימים, מותן כך הבין כל אחד מה שייך אליו לפני שורש נשמותו, וזאת אשר הביאו. כל מרימות תרומות בספק ונחותה, שנודמן לפניהם ללא טירחא ולא נזקקו אלא לחתוכופף ולחרים, ורק הביאו את תרומות ה.

* * *

וכל אשח חכמת לב בידיה פו (לה, כה).

כוזנת הכתוב בזה לזרות לנו שرك בכד עיקר חכמה לבן של הנשים. כמצינו יומה ס}): שאלה אשה חכמה את רבוי אליעזר, מאחר שמעישה העגל שווין מפני מה אין מיתתן שווה, אמר לה אין חכמה לאשה אלא בפלך, וכן הוא אומר וכל אשה חכמה לב בידיה טו. כפי שהוא מואז ומתמיד נשים צדקניות, בעלות אמונה אותה בתמיות, כשאף לא היו ידועות לקרים.

להוציא מנוח רע של זמנינו שכל אחת רוצה ללמידה ולדעת חומש ורש"י וכו', בגין מה שאמרו במשנה (סוחה כ): רבוי אליעזר אומר כל המלמד את בתו תורה כאילו לومة תיפלות, ובגמ' (שם כא) מאי טעם דרבוי דכתיב אני חכמה שכנתי ערמה, כיון שנכנסה חכמה באדם נכנסת עמו ערומות. ובתוספות (שם ד"ה בן עזאי) הביאו מהירושלמי (סוחה ג, ד) כמובא לעיל, מטרונה שאלת רבוי אליעזר מפני מה החטא אחת במעישה העגל והן מתין בה ג' מיתות, אמר לה אין אשה חכמה אלא בפלך, ומopsis הירושלמי, אמר לו הורקנוס בנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה אבדת מני ג' מאות כור מעשר בכל שנה, אמר ליה ישראו דברי תורה ולא ימסרו דברי תורה לנשים. ע"ב.boa וראה עד היכן הדברים מגיעים, דMOVט לאבד ולשרוף כתבי הקודש, ובלבך שלא למסור דברי תורה לנשים שדעתן קלות.

זו היהת גם סיבה למה שזקה'ק מצאנו זי"ע התגנד להדפסת העין יעקב עם תרגום לשפה המדוברת, דין למסור את הדברים לנשים, שאין חכמה לאשה אלא בפלך ולא בחכמת התורה. עליה רק להשתדל شبילה ובניה יוכל לעסוק בתורה, כמו

שאמרו חז"ל (ברכות י), נשום במאוי זכין, באקרורי' בניהו לבי כנישתא, ובאתני' גבריהוibi רבען, ונטרין לנבריהו עד דאותו מבוי רבען, אבל לא בלימוד עצמן. Dolmedatim אוטם את בניכם ולא בנותיכם (קידושין כט).

כל זה להוציא מדעת שוטים שרואים בכך תועלת, אכן אם למראית העין יש הצלחה בדבר אין זה לאוריך ימים ושנים, והתוצאות מי ישורנת, זה אחד מהדברים שבזמנינו מתחכמים נגד חכמי הש"ס וכתוצאה מכך נופלים לכל מרעון בישין וויצאים לתרבות רעה (ועיין עוד בעניין זה בש"ת דברי יציב יור"ד סימן קלט).

* * *

וכל הנשים אשר נשא לבן אותן בחכמה טוו את העזים (לה, כ). כתוב רש"ג, היה היה אומנות יתרה שמעל גבי העיזים טווין אותן (שבת צט). לכאהרה צריך ביאור דהא יש בכך מושם צער בעלי חיים.

נראה לומר שהיעזים דשם היו בעלי השנה ודעת, והיתה רוחם נזהה מזה שעושים על גביהם לצורך המשכן. כעין חמורו של רבינו פנהם בן יאיר עליו אמרו חכמי הש"ס (שבת קוב) אם ראשונים בני אנשי אנו חמורים ולא בחמורים של רבינו פנהם בן יאיר, שזיהה בו דעת לחבירו שהשעורים לא עשוו ולא רצח לאכול טבל (חולין ג). ובתוספות (ד"ה הא אמרה מהירושלמי והמדרש), אף שהלוקה לכהמה פטור מודהמי, היא היהתה מוחמורת על עצמה.

בפרשיות נראה שקדום החטא אף ידעו לדבר, כהוזינן שהחדש דבר אל חזה (עיין אבן עירא בראשית ג, א; מהרש"א סנהדרין נת: ד"ה חבל). ויש גם שישת חיות ועופות, שרבנן בן וכאי היה בקי בחן (עיין סוכה כה; מסכת ספרדים ט, ט; רמ"ה סנהדרין קה: ד"ה למשפחותיהם, אנגרא דכליה פרשת ויגש ד"ה בטהר ש"י פי המדבר אליכם). גם בדורות האחוריים, ספר לוי כ"ק אאמו"ר ז"ע על הרה"ק רבבי אלימלך מורדיניק ז"ע, נכדו של הרה"ק הרב ר' אלימלך ז"ע, שפעם אחת בחליכתו ברחוב עבר לפניהם כלב אחד והתידל לנבוח בקול, והאיש שחלק עמו לקח מקל וגורשו. גער בו הרה"ק, מודיע בלבלה אותם ולא הספקתי לשמעו בדיק מה שאמור את שם המלא של אותה אשה המקשה לדلتה, אם זו היה או חזה. תוך כדי כך הגיע שליח רץ עם הוכרה בשם האשה היה בת חזה.

ונראה שקדום החטא דבר אדם הראשון בלשון הקודש, ובבעלי החיים דברו בלשונות העמים, כל בעל חי בשפתו המיוונית, אחד דבר בלשון הנגר, השני בלשון אנגלית והשלישי בשפת עברית. ואחרי החטא נפלו כולם ממדרגותם, ובני אדם התחלו לדבר בלשונות נכריהם. ולעתה לבא, בקיים היoud (ישעה יא, ט) כי מלאה הארץ דעה את ה', יחורו כל בני האדם לדבר בלשון הקודש (מצודות צפניה ג, ט), וגם בעלי החיים יתעלו במדרגותם כאמור (ישעה יא, ו) וגרז אב עם כבש ונמר עם גדי ירבען וגנו, וייהו מדברים בלשונות העמים.

וחמоро של רבינו פנחס בן יאיר היה במודרגת בעלי חיים שקדום החטא, כמו שהוא בראשית בריאותם בעלי דעה, כدمצינו (פרק רבוי אליעזר י' כשראו את אדם הראשון נתיראו מ לפניו סבורין שהיה בוראן וכאו להשתחוות לפניו, אמר להם אדם מה אתה להשתחוות באנו, בוואו אני ואתם ונלך ונלביש גאות ועווז גומליך עליינו למי שבראנגו, עי"ש. וכן אדם הראשון לא הותר לו בשער לאכילה, דכתיב הנה נתתי לכם את כל עשב וגוו' لكم יהיה לאכילה ולכל חיות הארץ וכו' (סנהדרין נט), דאסור היה לשוחות בעלי חי שהיה בעלי דעת, רק לאכול מירק השדה ופרי העץ שניתנו לאכילה בשביול ולכל חיות הארץ).

לויה במעשה המשכן שנטkan חטא עין הדעת וכג"ל, היה גם זה מעשה נסים שהעוזים נתעלו והשיגו דעת, אף הם שמרו להזות להם חלק בתרומות המשכן, ולא נצטערו כל בטוויות הרוויות על גביהם. מתוך שהבנו מה שעשו בהם ואיזה תכילת זה. כמו אדם שיוושב אצל רופא שניים, והוא עובד עלייו ומסבב את ראשו לכואן ולכואן, שאין לו צער בדבר מtopic שהוא יודע שהוא לטובתו לרופאותו.

בדרך רמו יש לומר בדבר הכתוב כאן, דאומרו אשר נשא לבן אותנה בחכמה קאי אלעל ואלרע, דוגמת (ומא נב). מקראות שאין להן הכרע, דהיינו על הנשים וגם על העזים.

* * *

והנשייאים הביאו את אבני השותם ואת אבני המילואים לאפוד ולהושן (לה, כז). בפרש"י כתוב, אמר ר' נתן מה ראו נשייאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחלת, ובמלאת חמשכן לא התנדבו בתחלת, אלא כך אמרו נשייאים יתנדבו צבור מה שמותנדבי, ומה שמחבירים אנו משלימים אותו. כיוון שהשלימו צבור את הכל, שנאמר (שםות לה,) והמלאה הייתה דים, אמרו נשייאים מה עליינו לעשות, הביאו את אבני השם וגוו', لكن התנדבו בחנוכת המזבח תחלת, ולפי שנטעלו מתחלה נחטורה אותן משםם והנשאים כתיב. עכ"ל. ובאור החיים החדש כתוב, לצד שבאו לאחרונה נקבעו אחר מיטה העזים בחכמת נשים. עכ"ל. וצריך לזכור סברת נשייאי בני ישראל שלא היו מהזרויים לדבר מצווה.

נרא לומר על דרך שמעוני מהוז' הרה"ק מהוז' יעשה (מטשחוי) זצוק' לד"ה, שפעם בילדותנו הוכחה אותו אביו הקדוש בעל דברי חיים ז"ע, אחר שולחנו החתוור, על שלא בירך ברכת המזון. השיב היליד:ABA, סמכתי عليك שתאה כבר תעלה גם את ברכת המזון שלו. ענה לו אביו הקדוש: הדzik רק יכול להעלות תפילה שלא הייתה כהונג, אבל אם לא ברכת כל Hari אין מה להעלות.

ומודעת זאת מצדיקים קדושים עליון, כגון הרה"ק הרב ר' מיכל מולאاطשוב ז"ע, שהיו מתפללים בשעה מאוחרת, אחר שככל בית ישראל כבר גמור להתפלל, כדי להעלות כל התפילות לשמיים. והדברים עתיקין.

לוֹזָה נתכוונו גם נשיין העדה, שאחר שכל העם יגמור לחייב נדבותיהם, יביאו הם להשלים מה שהם החסירו, ככלומר אם היה בנסיבות איה פגם והסרון כוננה, אז יכוו הם בנדבתם עם כל הכוונות הראויות, ובכך ישלמו ויתקנו את מעשיהם של כל בית ישראל, שהכל יעלה ויתקבל לרוחמים ולרצון לפני אדון כל.

ברם הותה תביעה נגדם, על דרך (נימוט קנא) שהקב"ה מדקדק עם סביביו בחומר השערה, על עצם הדבר שעלה בדיות לחשו בבני ישראל שלא יבואו נדבתם בכוננה זכה וטהורה. אכן אכן בעניינן זוקקים לצדיק שיעלה את התפילה, לא כן בדור דעה של בני המדבר. לפיכך אחרי שנשותחו הנשים, שנם הנה נשא לבן אותן בהכמה, נתעוררה הטענה על הנשיאים על שהשדו בבני ישראל, ושלא כהונן עשו במה שאחרו את נדבתם, ולפיכך נחמרה אותן משםם.

๖๙

בשולחן הטהור يوم ש"ק פרשת ויקח תשל"ג

בתוה"ק (שמות לו, א) וייעש בצלאל את הארון עצי שיטים אמותים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו וגנו. פירש רשי, לפי שנותן נפשו על המלוכה יותר מאשר חכמים נקראת על שמו. כוונת רשי"י לויישב למה זו קא כאן אצל הארון כתוב וייעש בצלאל ולא גבי שאר מלאכות המשכן, מושום שבמלאתה הארון מסר נפשו יותר מאשר החכמים (וע"ע במפרשים).

נראתה לבאר עוד שכונת התורה למדנו דעת, שהצדיק שוכנה להשיג השנות נעלות ומדריגות נשבגות בעבודת הש"ית, איןנו זוכה לכך אלא על ידי לימוד התורה הקדושה כל היום. וכפי שסבירא הרה"ק רבבי יצחק אייזיק מקאמראנא ז"ע ראה נתיב מצותה, נתיב אמונה, שביל ח' על הביע"ט ה' זי'וכי"א, שהפעם בראשונה שוכנה להתגלות או רגנון הייתה בעת שישב ולמד מסכת יבמות ונתמלא כל הבית אורה זו גילוי שכינה.

בזה יש לפרש הא דאיתא בגמ' (כבא בתרא כה) אמר רבבי יצחק חרוצה שייחכים ידרים וסימנייך מנורה בדרכם. מי שنفسו איוותה להגיעה לבחינות חכמה, להשיג השנות מדריגות בעבודת הש"ית, ידרים וסימנייך מנורה בדרכם, עללו לעסוק בתוה"ק המרומו מבנורה, ובכח התוה"ק יזכה לחכמה ולעלות ממדרינה למדרינה.

זה שפירוש הכתוב כאן, וייעש בצלאל את הארון, דוקא כאן נבי הארון אמר וייעש בצלאל, כי בתוך הארון היו מונחים הלווחות, ולמדנו בו שא שבצלאל לא זוכה למדרינותו הקדושות אלא על ידי שהיא עוסקת כל היום בזאת התורה שבארון העדות, שלא תאמר שבצלאל זוכה לכך על ידי זכות אבות מושום שהיה בן אורי בן חור שמסר נפשו להש"ת (עיין ויקרא רבה י, ט), אלא על ידי שהיא יושב ולומד תורה הקדושה כל היום.

בשולחן הטהור ליל ש"ק פרשת ויקהָל-פקודי תש"מ

בתוה"ק (שםות לה, ס) ויצאו כל עדת בני ישראל לפני משה. צרייך ביאור מה משמעינו הכתוב בזה, גם מה הלשון לפני משה, ועיין באור החיים ה' מה שפירש לדרכו בקודש.

נרא לפרש דלעיל כתוב (פסוק י) וכל חכם לב בכם יבוא ויעשו את כל אשר צוה ה', שימוש רכינו מסר להם את עשיית המשכן והמנורה ואת כליה וכו', שהנום דברים שקשה לעשיהם ומורים על עניינים גבוהים טמירין ונעלמים אשר בהם מתקנים עולמות, וזה מקום לחשוב שהוא לבם איזה ניצוץ של גאה או פניה על שחוקם בהם בחר משה מכל ישראל לעבדות החשיבות אלו ועל שמסר להם את חכמת הקבלה, או שמא התגנו בו שנסמכו על ידי משה רבינו ע"ה בעצמו, בן בא הכתוב להשミニינו שادرבה כל מה שהופיע משה רבינו למפור להם החזיקו את עצם יותר בשפלות.

מעשה היה לאחר פטירת הרה"ק הוויה מלובין ז"ע, שנטאפסו גdots תלמידיו לדzon מי יטול את ההנהגה לידי למלא את מקומו ואת מי להכתר עליהם כרבי, ונענה זקה"ק בעל עטרת צבי ז"ע ואמר להם: וכי מה חסר לכם אצלי, והתחל למןות בפניהם את מעלותי ומדרגותי ממשך שעיה ארוכה, והמעלה הקטנה מכלום (לא אחרונה) אשרמנה הייתה, שהשליח הקדוש הוא אצלו אורח לעתים תכופות. כל הנוחים נשארו פעוריו מהרוב השותפות ולפיאה על סגנון דיבורו, והמתינו לשמעו מפני הרה"ק מראפץין ז"ע את חוות דעתו. ענה הרה"ק מראפץין והשיכם: כבר ראייתי אנשים עם לב נשבר, אבל לב נשבר ונדהם כמווז עדין לא ראייתי.

דברים אלו הנם סתוםים וקצרים מהשנתינו, אך על כל פנים רואים מזה שהצדיקים בכל שמעלהם נבויה יותר ומתעלמים יותר, הרים רואים יותר את שפלות עצמם. כמו כן ככל שמסר משה רבינו לבני ישראל את עשיית המשכן נעשו שפליים יותר בעצםם. וזה פירוש ויצאו כל עדת בני ישראל לפני משה, שהחזיקו את עצםם כל כך בשפלות עד שהתבישיו כבר לעמוד לפני משה.

יעזר הש"ת וירחם, מתי יגינו מושיע למשועה אבותוי, אף אם לא יגינו שעכ"פ נדע את ערך עזמננו, ויעזרו הש"ת שייהי החודש הזה שwon ושםהה ויום טוב ואור גדול, ונינגן גאות עולם בכ"א.

לפרשת ויקהָל – ע"ד הדרוזש

שש ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדרש שבת שבתוון לה' כל העושה בו מלאכה יומת (לה, ב).

יש לבאר ההמשך אל המקרה שלפנינו, ויקח משה את כל עדת בני ישראל וגורו.

נראה לבאר בהקדם ביאור דקדוק אומרו, ובוים השבעי יהיה *לכם* קודש, דלא כוארה תיבת *לכם* שפת יתר היא. ואפשר שיש בזה רמז אל המזוה להוסיפ מחול על הקודש (ראה יומא פא: כל מקום שנאמר שבוט מוספין מחול על הקודש), וזה דבר הכתוב ובירום השבעי היה לכם קודש, *לכם* דיקא, היינו קודש ממשם, מה שאותם מוסיפים מחול על הקודש. בטעם מצوها זו להוסיפ מחול על הקודש אפשר לומר, על פי מה שאמרו חז"ל (כתובות ה) דגדולים מעשי צדיקים יותר ממעשיו הקב"ה, כביכול. ולזה חביב לפניו ות"ש קדושת השבת שאנו עושים מענינו (וזה בייבט לב פרשת אמרו על הפסוק ששת ימים).

ומצאנו במדרש (תנומה פרשת תוריין, ה) ששאל טורנוסרופום הרשע את רבי עקיבא, אם הקב"ה חפי במליה למה אין יוצא מחול מולד ממעמי אמו, עיי"ש. ולפי האמור, דמעשי הצדיקים עדיף טפי, יש לומר טעם הדבר שלא נולד מחול, כי חפי יותר הקב"ה במעשי בני אדם (ראה לשון המדרש שם שאמר לו רבי עקיבא שמעשה בני אדם נאים مثل הקב"ה).

אל שהמפרשים (ראה ש"ץ ע"ה בראשית ז, א, על הפסוק וחיו אברם בן תשעים) כתבו טעם אחר במה שלא נולד האדם מחול, דזה כדי ליתן מקום לאומות העולם להתגיר, שם היה חמייה והיהודות נקבע מבטן ומילידה לא היה שייך עניין גירות. אמנים טעם זה יש לומר רק אם אייכא מעליותא בגין, אבל אם ננקוט بهذا שאמרו (קידושין ע' וועד) דקשיס גרים לישראל בספקת ואין חפי בהם, לא נוכל לומר טעם הזה, ואו נאמר מהטעם שלא נולד האדם מחול משום דמעשי בשור ודם נאים, דגדולים מעשי הצדיקים יותר ממעשיו הקב"ה.

והנה בזוהר ה'ק' בזאת איתה (דף קצה, א) ויקח משה גורו, מאן אחר בנים לוג, אלא בגין דהוא איןון ערב رب בגיןו, אצטריך משה לאכנסא לון וליחדא לון מבניינו. היינו שדורש הכתוב ויקח משה את כל עדת בני ישראל לשלול בזה את הערב רב. והרי זה כמבואר, דאחר שאמר שהקהל משה את כל עדת בני ישראל דיקא ולא את הערב רב, דקשיס גרים לישראל בספקת ואין חפי בהם, ואם כן ליכא למינור שלא נולד מחול כדי ליתן מקום להתגיר, אלא משום דמעשי בשור ודם נאים, דגדולים מעשי הצדיקים יותר ממעשיו הקב"ה, הסמייך לו הכתוב ובוים השבעי יהיה *לכם* קודש, להוסיפ מחול על הקודש ומישום דגדולים מעשי צדיקים יותר ממעשיו הקב"ה, ודוו"ק.

[ע"פ דרוש בליל ש"ק פרשת ויקח תשמ"א]

ובדרך נלק' לבאר את הסמכות למקרא שלפנינו לעיל בסוף פרשת כי תשא, וראו בני ישראל את פני משה כי קרע עור פni משה והשיב משה את המפה על פניו עד בוואו לדבר אותו.

דהגה יש דיעות במקובלים שיש במציאות שהאדם יזכה לחיות במראה כבוד ה', ובגמ' (ברכות ג:) אמר לו הקב"ה למשה כשרצתי לא רצית, עי"ש, היינו שיש במציאות דבר כזה לחיות במראה כבוד ה'. והדברים עתיקים. ועל כל פנים מכוון לפוי זה, גדולים מעשי הצדיקים יותר, זהא באור פניו משה לא היו יכולים להיביט. וזה תורה הסמיוכות, שלא יכול האדם מוחל משומש דמעשי הצדיקים גדולים מעשי הקב"ה, ואם כן יש לומר טעמא שלא נולד האדם מוחל משומש דמעשי בשר ודם נאים, ולא כדי ליתן מקום לנרים, דקשיים הם כספחת, ולזה ויקח משה את כל עדת בני ישראל דיוקן ולא את הערכך רב, ודודך.

[שם. מתוך הספר "יציב פתגס"]

תוכן העניינים לשינוי חומש ורשאי פרשת ויקח תש"ל:

- בתורת המשכן באו הנשים מלבושות בתכשיטיהם ופשטו ומסרו בנהרבה.
- לפי שנתعلו בקדושתם היו יכולים לבא אנשים עם נשים. בהבאת הננדבות כבר זכו להשראת השכינה. בתורת המשכן תיינו ותא עץ הדעת והיו במדרגה שסקומם הוטה. מרוב קדושותם לא היו הנשים וקוקות לתכשיטים, שלא היה שירח חש שתחטגה עליהם.
- ציריך זכות בשבייל לעשות מצוה. וזה ענין מצווה גוררת מצוה.
- לכל אחד הביא נדבה עבר הכללי שירח לעובתו. מן השמים נודמן לכל אחד לעובותה ה', וכל אחד הביא נדבה עבר הכללי שירח לעובתו. מן השמים נודמן לכל אחד מה שעלו לחייב. ובענין התחש שנודמן לפני שעה.
- אין חכמה לאשה אלא בפלר, ואסור שתמלמדנה חכמת התורה.
- קודם החטא היו בעלי עם דעת וכח הדיבור בשפת העמים, וכן יהא לעתיד לבא, והאנשים ידברו בלשון הקודש. ענן חמورو של רבינו פנחס בן יאיר. בדברת המשכן נהרומו בעלי החה.
- ולא היה צער לעזים בהם שטו מעליין כיון שהשיגו החתיכלה מוחה לצורך המשכן.
- מאמר זקה"ק מצאנו שהצדיק יכול להעלות החפילה וכו'. צדיקים החפלו בשעה מאוחרת כדי להעלות כל החפילות. וזה היה טעם הנשיאים שאיחרו להביא נדבתם.

עמוד על הברכה יידינו הנכבד שהדרים תרומות קו"ש לחריפת האל"ו
הריה"ח ר' גדליה מרדכי שטרן הייז

ירושלמי

לעלוי נשמת

אמו מרת חייה רחל ע"ה בר שמואון זאב הייז שטרן
בלב"ע ביום ערב ש"ק כ"ח אדר א' תשע"א
תנצ"ה

לקיום רצון צדיק!

המעוניינים לתרום להריפת גליונות הדר"ת לבבוד השמחה במקומות
או להנציח קרוביים – נא יפנו מבעוד מועד בטלפון: 052-7140042

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהדרימו תרומותם קודש להדפסת הגליון

הר"ר שמואל מושקוביץ הי"ז

קרית בעש"ט, פתח תקווה

בן הרה"ח ר' מאיר יהודה הי"ז, וחתן הרה"ח ר' יוסף שטיין הי"ז
לזכות בנו הבן שמעון שיחי שנכנס לעול המצאות במזול טוב
יזכה לראותו עולה ומטעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נתת ואושר כה"ז

הר"ר אליהו פנחס זידר הי"ז

קרית צאנז, נתניה

בן הרה"ג ר' משה מרדכי שליט"א, וחתן הרה"ג ר' אליהו גומבו שליט"א
לזכות בנו ישכר דוב שיחי שנולד במזול טוב
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נתת ואושר כה"ז

הר"ר יקותיאל יהודה רייכמן הי"ז

קרית צאנז, נתניה

בן הרה"ח ר' צבי נתנאלי הי"ז, וחתן הרה"ג ר' משה ויינגרטן שליט"א
לזכות בנו בכורו הנקול לו שמואל שיחי ולשמהות פרידנו במזול טוב
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נתת ואושר כה"ז

הר"ר יוסף זלמן שנטאג הי"ז - קריית צאנז, נתניה

בן הרה"ח ר' שמואל צבי ז"ל, וחתן הרה"ח ר' שלמה צבי טיב הי"ז

לזכות בנו אלסנדר שמואל שיחי שנולד במזול טוב

יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נתת ואושר כה"ז

ולעילוי נשמה אביו הרה"ח ר' שמואל צבי בר אלכסנדר ז"ל

נלב"ע בחג השבעות תשע"ג - תנצ"ה

וזקנו הרה"ח ר' יוסף זלמן בר משה ז"ל - נלב"ע ביום כ"ב אדר תשנ"א - תנצ"ב

אחד מאנ"ש הי"ז

לרגל השמחה במעונו במזול טוב

יזכה שאך שנון ושמחה ישרו במעונו וירוחו רוב נתת ואושר מכל יו"ח

אחד מאנ"ש הי"ז

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרדן אדמוני"ר הగה"ק זצוקללה"ה
זכותו הגדולה תנע עליו לראות רוב נתת ואושר מכל יו"ח ובכל אשר יפנה יצלה